

Fiskeri- og kystdepartementet
Postboks 8118 Dep.
0032 Oslo

postmottak@fkf.dep.no

Trondheim 22. mars 2013

Høringsvar – forskrift om nytt forvaltningsregime i Hardangerfjorden, deres ref. 13/42

Vi viser til høringsbrev av 8. feb.2013, deres ref. 13/42, Høring av forskrift om nytt forvaltningsregime i Hardangerfjorden. Norske Sjømatbedrifters Landsforening, NSL, avgir i det følgende kommentarer til høringen.

NSL har avgitt høringsvar også til tidligere versjoner av Hardangerfjordforskriften, i brev av 17. nov 2009 og 31. mars 2011. Innspill og kommentarer gitt her er fortsatt relevante. Foreliggende høringsvar fra NSL må derfor også ses i sammenheng med tidligere høringsvar.

Behovet for forskriften

NSL oppfatter fortsatt departementets problembeskrivelse av Hardangerfjorden som knyttet til utfordringer med lakselus og rømt oppdrettsfisk. Som uttrykt tidligere ser NSL det slik at utfordringer knyttet til lakselus og rømt oppdrettsfisk ivaretas av eksisterende regelverk.

NSL mener det definerte området for Hardangerfjordforskriften ikke er verken et homogent område eller generelt mer miljøbelastet enn andre områder. Utfordringene mht. lakselus er f.eks. svært forskjellig fra de indre fjordstrøkene som har stor ferskvannstilgang og til de ytre strøkene som i større grad er påvirket av de store kyststrømmene.

Det har vært en omfattende utvikling i regelverket tilknyttet spesielt lakselus i de senere årene. NSL finner det urimelig at myndighetene har innført et såpass omfattende regelverk dersom man ikke mener dette vil ha ønsket effekt. NSL kan derfor ikke støtte innføring av enda en forskrift med det samme formål.

NSL vil også vise til at det er faglig uenighet om grunnlaget for en Hardangerfjordforskrift. Det stilles store spørsmålstegn ved den påståtte sammenheng mellom oppdrettsaktivitet og tilstanden for villaksen. Dette på bakgrunn av forsøksresultater og observasjoner, blant annet den svært gode sesongen for villaks i 2012. NSL mener påstanden om miljøpåvirkning er for dårlig dokumentert til å brukes på en så drastisk måte som i forslag til Hardangerfjordforskrift.

NSL mener på bakgrunn av ovenstående at det verken er grunnlag eller behov for en egen Hardangerfjordforskrift.

Dagens tilstand

Det er de seneste årene lagt ned betydelige ressurser i økt kontroll med lakselus i oppdrett. Alle oversikter over innrapporterte lusetall viser at arbeidet har gitt resultater. Lusenivået i oppdrettsnæringa er redusert, og næringa holder seg under grenseverdiene som er fastsatt av myndighetene. NSL mener det er urimelig å hevde det er for mye lakselus fra oppdrett i Hardangerfjordforskriftens område, all den tid det er myndighetene som har fastsatt grensene for hvor mye lus det kan være i oppdrettsanlegg.

NSL vil i denne forbindelse også påpeke at fremstillingen av rapportert mengde lus i pkt. 4.2 i høringsnotatet gir et skjevt bilde av situasjonen i Hordaland. Her viser grafen gjennomsnittstallene for voksne hunnlus pr fisk i oppdrett sammen med «akseptabelt nivå». NSL vil presisere at det som er betegnet som «akseptabelt nivå» egentlig er tiltaksgrense definert av myndighetene, altså grensen for når en skal sette i verk tiltak. Eksempelvis er tiltaksgrensen satt så lavt som 0,1 om våren fordi en har ønsket å pålegge flest mulig aktører å være med på en felles våravlusning. Det blir feil å gi inntrykk av at de innrapporterte tallene over tiltaksgrensen her kan sidestilles med lusenivå som ikke er «akseptable».

Videre kan ikke NSL se at de presenterte rømmingstallene fra området skulle tilsi særskilte tiltak for næringa i området. NSL mener det er viktig å identifisere årsakene til rømminger og iverksette avbøtende tiltak på disse hendelsene. NSL ser imidlertid ikke at innføring av den foreslåtte Hardangerfjordforskriften verken kan forventes å redusere antall rømminger eller bedre tilstanden for vill laksefisk i området.

Flere forskrifter med samme formål

Mattilsynet har det faglige ansvaret for å regulere næringen mht. påvirkning på villfisk fra lakselus. Det er fastsatt ny luseforskrift som trådte i kraft 1. januar 2013, og det er også etablert en egen soneforskrift for lus i området. NSL finner det merkelig at departementet ikke vurderer det etablerte regelverket, som er fastsatt i samarbeid mellom de fagansvarlige og departementet, som godt nok for å holde lusenivåene på et akseptabelt nivå i forhold til mulig påvirkningen på ville laksebestander i området.

I tillegg til lakselus henvises det til andel rømt oppdrettslaks i elv som argument for å innføre en egen Hardangerfjordforskrift. NSL kan ikke se at det er dokumentert at næringen i området har flere rømminger enn næringa har andre steder. På regelverkssiden har NYTEK-forskriften, som stiller krav til den tekniske standarden av havbruksanlegg bl.a. for å forebygge rømming, blitt revidert og har trådt i kraft (1. jan 2012).

NSL forstår ønsket om å bedre tilstanden for vill laksefisk i området. NSL ser likevel ikke at forslaget om en forskrift som foreslått vil bidra til dette. NSL finner det merkelig at departementet foreslår å innføre ytterlig en forskrift som også har som mål å redusere påvirkning av lakselus og rømt oppdrettsfisk på ville laksebestander i området. Som tidligere nevnt finner vi det også svært urimelig at det innføres forskrifter dersom departementet ikke har tro på at de vil fungere etter formålet.

NSL vil også minne om Stortingets behandling av Nasjonale Laksefjorder, hvor det ble bestemt at Hardangerfjorden ikke skulle omfattes. Forskriftsutkastet vil innebære en langt strengere regulering av oppdrettsaktivitet enn det som gjelder for nasjonale laksefjorder. Dette er urimelig og i strid med Stortingsvedtak om innføring av Nasjonale Laksefjorder.

NSL ber om at en mulig innføring av Hardangerfjordforskriften vurderes i sammenheng med de mange reguleringer som allerede er innført for området. Det allerede innførte regelverket er ment å skulle ivareta de samme hensyn som forslaget til Hardangerfjordforskrift. Reguleringene har ennå ikke fått tid til å fungere.

NSL ber om at forslaget om en egen Hardangerfjordforskrift skrinlegges under forventningen om at eksisterende regelverk vil ivareta målsettingene med forskriftsforslaget.

Regulering av biomasse

NSL er kritisk til at den foreslåtte forskriften ikke er knyttet opp til konkrete miljømål, men snarere et teoretisk tak på den samlede biomassen. NSL vil påpeke at det er stor usikkerhet knyttet til om og i tilfelle i hvilken grad samlet biomasse påvirker ville laksebestander.

NSL ser f.eks. ikke grunnlaget for å knytte miljøpåvirkning i form av lakselus direkte opp mot biomasse. Med dagens luseforskrift er antall lus i et område knyttet til antall fisk ved at forskriften setter grenser for gjennomsnittlig antall lus pr fisk. (Stående biomasse vil da teoretisk kunne ha flere lus jo mindre gjennomsnittstørrelsen på fisken er.) Det er dermed ikke direkte sammenheng mellom biomasse og antall lus i et område.

Havbruksnæringen har også over tid vist at det ikke er direkte sammenheng mellom biomasse og antall rømt fisk. Antall hendelser og antall rømt fisk er over tid kraftig redusert samtidig som produksjonen har økt betydelig.

NSL er ikke enig i at utfordringer knyttet til miljøpåvirkning fra lakselus og rømming best løses med regulering av biomasse.

Reaksjonsnivå

Forslaget om å innføre en automatisk reduksjon av konsesjonskapasiteten for samtlige aktører ved en overskridelse av biomassetaket er uakseptabelt. NSL støtter ikke innføring av kollektiv avstraffelse.

NSL har i tidligere høringsvar pekt på utfordringene for de minste aktørene i området som har færre eller ingen mulighet til å flytte produksjonen ut av området. NSL mener fortsatt et ansiennitetsprinsipp må legges til grunn dersom myndighetene går til det skritt å kreve nedbygging av biomassen i forskriftsområdet. NSL mener de først etablerte konsesjonene i området også bør få størst grad av vern. Biomasse som i senere tid er tillatt flyttet inn i området må således være de første som flyttes ut. NSL viser igjen til tidligere forslag fra Fiskeridirektoratet region Vest om hvordan dette kan gjøres i praksis.

NSL støtter ikke innføring av kollektiv avstraffelse i form av felles nedjustering av biomasse som følge av enkeltaktørers handlinger.

Konsekvenser

Innføring av soner i Hardangerfjorden har medført at biomasse i den enkelte sone er svært varierende over tid. Innføring av et biomassetak vil ha konsekvenser for den enkelte aktørs muligheter til å opprettholde sin produksjon innenfor dette sonesystemet. For de mindre oppdretterne, som har begrensede muligheter for produksjon utenfor området, vil dette ha ekstra store konsekvenser. En antar at produksjonen for disse aktørene kan reduseres med 30-40 %.

NSL vil spesielt peke på at produksjon i oppdrett og arbeidsplasser og verdiskaping ikke har en lineær sammenheng. Konsekvensene ved reduksjon i produksjonen må forventes å bli størst i de områdene som har minst produksjon og hvor den relative betydningen av oppdrettsaktiviteten er størst.

NSL viser for øvrig til konsekvensanalysen utarbeidet av Asplan Viak. NSL viser også til hørings svar fra FHL hvor konsekvenser er nærmere beskrevet.

Genbank

Departementet viser til mulighetene for etablering av en egen genbank for de aktuelle lakse- og sjøørretstammene i området. NSL mener en slik genbank kan etableres uavhengig av om biomassen reguleres som foreslått, dersom en anser dette som et godt tiltak for å bevare de ville laksebestandene i området. Dette vil i tilfelle være et eksempel på innføring av målrettede tiltak som vi tror vil være langt mer nyttig for å nå målet som beskrevet i forskriftsforslaget enn forslaget om å redusere biomassen.

Konklusjon

Innføring av en egen Hardangerfjordforskrift vil få betydelige negative konsekvenser for næringen, arbeidsplasser og verdiskaping i området. Samtidig er virkningen på omkringliggende miljø usikker og vanskelig målbar. NSL mener utfordringer må adresseres der de er og så langt mulig løses på bakgrunn av etablert kunnskap om årsak og virkning. NSL tror ikke forslag til forskrift vil bidra til å løse de utfordringer en ønsker å løse med forskriften.

NSL ber på bakgrunn av ovenstående om at forslaget forkastes og at det ikke innføres en egen «Hardangerfjordforskrift».

Med vennlig hilsen

Kristin Sæther
Fagsjef oppdrett, NSL